

SOCIJALNA MEDICINA	
OPĆE INFORMACIJE	
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Maja Miškulin
Suradnici	Doc. dr. sc. Ivan Miškulin Dr. sc. Nika Pavlović
Studij	Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Medicine
Status predmeta	Obavezni
Godina studija, semestar	1. godina, 1. semestar
Bodovna vrijednost (ECTS)	2
Način izvođenja nastave (broj sati)	Predavanja (20); Seminari (10)
Očekivani broj studenata na predmetu	70
OPIS PREDMETA	
Ciljevi predmeta	
Osposobiti studente za razumijevanje i tumačenje različitih odrednica zdravlja i bolesti s naglaskom na socijalne odrednice zdravlja kao i upoznati studente s temeljnim postavkama zdravstvene zaštite i zdravstvenog sustava. Upoznati studente s glavnim zadacima socijalne medicine te njezinim povijesnim razvojem i sadašnjim ustrojem te ih osposobiti za prepoznavanje različitih društvenih utjecaja na zdravlje, javnozdravstvenih intervencija i preduvjeta za njihovo provođenje	
Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	
Sukladni uvjetima za upis 1. godine ovog studijskog programa.	
Ishodi učenja na razini programa kojima predmet pridonosi	
1.1., 1.2., 2.2., 2.3., 3.1., 3.4., 3.5., 4.2.	
Očekivani ishodi učenja na razini predmeta (5-10 ishoda)	
Nakon odslušanih predavanja, odrađenih seminara, samostalnog učenja i položenog ispita studenti će moći: 1. Ocijeniti osnovne zdravstvene, socijalne i demografske pokazatelje zdravlja i bolesti. 2. Kritički prosuditi socijalne čimbenike i vrjednovati njihov utjecaj na zdravlje stanovništva. 3. Interpretirati način funkcioniranja sustava zdravstvene zaštite te ulogu javnog zdravstva i socijalne medicine u društvu. 4. Valorizirati međuodnos prava na zdravlje i ostalih ljudskih prava te zdravlja populacije. 5. Procijeniti utjecaj siromaštva i obrazovanja na zdravlje populacije. 6. Argumentirano prosuditi temeljna načela zdravstvene zaštite i rangirati zdravstvene ustanove po razinama zdravstvene zaštite. 7. Usporediti promociju zdravlja i prevenciju bolesti te preispitati njihove sličnosti i razlike. 8. Kritički procijeniti obilježja zdravstvene zaštite posebno ranjivih populacijskih podskupina, vrjednovati utjecaj različitih životnih navika na zdravlje pojedinca i zajednice te ocijeniti značenje novih javnozdravstvenih izazova za sustav zdravstvene zaštite.	
Sadržaj predmeta	
Predavanja Pojam i koncept socijalne medicine. Definicija i cilj socijalne medicine. Razvoj socijalne medicine kroz povijest. Moderno ili novo javno zdravstvo. Zdravlje i mjerila zdravlja. Pojmovno određenje zdravlja i njegove odrednice. Pojmovno određenje bolesti. Zdravlje i ljudska prava. Mjerila zdravlja. Ocjena zdravstvenog stanja. Razlozi za ocjenu zdravstvenog stanja. Pokazatelji zdravstvenog stanja	

i izvori podataka. Postupak ocjene i rangiranja prioriteta. Svjetska zdravstvena anketa. Hrvatska zdravstvena anketa. Registri.

Zdravstvena zaštita. Načela, ciljevi i razine zdravstvene zaštite. Mjere zdravstvene zaštite. Zdravstvene ustanove u Hrvatskoj. Djelatnici u zdravstvu u Hrvatskoj. Javno zdravstvo u sustavu zdravstvene zaštite.

Ustroj javnog zdravstva u Hrvatskoj. Povijest javnog zdravstva u Hrvatskoj. Javno zdravstvo u Domovinskom ratu. Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Ustroj i djelokrug rada javnog zdravstva u Hrvatskoj.

Preduvjeti za provođenje javno zdravstvenih aktivnosti. Planiranje. Ekonomski aspekti funkcioniranja javnog zdravstva. Razvoj i edukacija ljudskih resursa u području javnog zdravstva. Uspostavljanje i razvoj partnerstva u rješavanju javnozdravstvenih problema – međusektorska suradnja.

Javnozdravstvene intervencije. Promicanje zdravlja. Prevencija bolesti – primarna, sekundarna, tercijarna.

Upravljanje u kriznim stanjima; informacijski sustav i istraživanja u zdravstvu. Definicija kriznog stanja. Mjere zaštite u kriznim stanjima. Važnost integriranog informacijskog sustava za prikupljanje i obradu javnozdravstvenih podataka. Značenje zdravstvene statistike i istraživanja iz područja zdravstva.

Utjecaj okolišnih čimbenika na zdravlje. Globalno značenje utjecaja okoliša na zdravlje. Utjecaj okolišnih čimbenika na zdravlje u pojedinim regijama svijeta. Populacijske podskupine najviše pogođene utjecajem okoliša na zdravlje. Međuodnos okolišnih čimbenika i zdravlja u Europi.

Globalni kontekst javnog zdravstva. Zdravlje kao globalno javno dobro. Globalno zdravstvo – definicija, važnost i značenje. Globalizacija. Međuodnos globalizacije i zdravlja. Globalizacija i ostali primarno nezdravstveni aspekti života.

Nacionalni javnozdravstveni programi. Nacionalni program za borbu protiv tuberkuloze. Nacionalni program za prevenciju HIV-a/AIDS-a. Program prevencije samoubojstava u djece i mladih. Nacionalni program obvezne imunizacije. Nacionalni programi ranog otkrivanja bolesti – Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke, debelog crijeva i vrata maternice. Nacionalni program za kontrolu otpornosti bakterija na antibiotike. Nacionalni program zdravstvene zaštite osoba sa šećernom bolešću. Program javno dostupne defibrilacije. Nacrt Nacionalnog programa za rijetke bolesti.

Nacionalne strategije i planovi. Nacionalna strategija razvoja zdravstva. Strateški plan razvoja javnoga zdravstva. Nacionalna strategija za sprječavanje štetne uporabe alkohola i alkoholom uzrokovanih poremećaja. Nacionalna strategija zaštite mentalnog zdravlja. Akcijski plan za prevenciju i smanjenje tjelesne mase.

Globalni javno zdravstveni prioriteti. Milenijski razvojni ciljevi. Globalna epidemija nezaraznih bolesti. Zdravlje u Europi.

Uloga i funkcioniranje vodećih svjetskih javno zdravstvenih organizacija. Svjetska zdravstvena organizacija (SZO). Regionalni ured SZO za Europu. Europski centar za prevenciju i kontrolu bolesti. Centri za kontrolu i prevenciju bolesti.

Izvanredna stanja i javno zdravstvo. Iskustva sa zaraznim bolestima i ratovima. Katastrofe. Terorizam. Biološko oružje. Uloga javnoga zdravstva u procjeni biološke prijetnje.

Komunikacija u javnome zdravstvu. Važnost komunikacije u javnome zdravstvu. Komunikacija u sustavu zdravstva. Komunikacija s medijima za vrijeme krize u zdravstvu.

Etika u javnom zdravstvu. Načela na kojima se temelji medicinska etika. Etika u javnom zdravstvu kroz kolektivne ciljeve i individualnu autonomiju. Pristup ljudskim pravima u javnom zdravstvu.

Seminari

Reproduktivno zdravlje žene i majčinstvo. Zdravstvena zaštita reproduktivnog zdravlja žena u Hrvatskoj. Spolno prenosive infekcije i reproduktivsko zdravlje. Antenatalna i perinatalna

zdravstvena zaštita u Hrvatskoj. Uloga liječnika u zaštiti reproduktivnog zdravlja žene i majčinstva. Promocija zdravlja u zaštiti reproduktivnog zdravlja žene i majčinstva.

Zdravstvena zaštita dojenčadi i male djece. Dojenačko doba. Dob malog djeteta. Predškolsko doba.

Zdravstvena zaštita dojenčadi i male djece u Hrvatskoj. Uloga liječnika u zdravstvenoj zaštiti dojenčadi i male djece. Promocija zdravlja u zdravstvenoj zaštiti dojenčadi i male djece.

Zdravstvena zaštita školske djece i mladih. Školsko doba. Adolescencija. Zdravstvena zaštita školske djece i mladih u Hrvatskoj. Uloga liječnika u zdravstvenoj zaštiti školske djece i mladih. Promocija zdravlja u zdravstvenoj zaštiti školske djece i mladih.

Zdravstvena zaštita starijih osoba. Starost i starenje. Gerontologija. Gerijatrija. Centri za gerontologiju Zavoda za javno zdravstvo i Gerontološki centri. Demografsko starenje hrvatskog stanovništva. Čimbenici bolesnog starenja i negativno zdravstveno ponašanje. Smjernice za zdravo aktivno starenje. Mjere primarne, sekundarne i tercijarne prevencije za starije osobe. Fokusirani gerontološko javnozdravstveni problemi u zaštiti zdravlja starijih osoba. Uloga liječnika u zdravstvenoj zaštiti starijih osoba. Promocija zdravlja u zdravstvenoj zaštiti starijih osoba.

Hrvatski javnozdravstveni prioriteti. Kardiovaskularne bolesti. Zloćudne bolesti. Mentalno zdravlje. Šećerna bolest. Ozljede. Oralno zdravlje. Promocija zdravlja i uloga liječnika u istoj kod prethodno navedenih hrvatskih javnozdravstvenih prioriteta.

Životne navike i zdravlje. Pušenje. Prehrana. Prekomjerna tjelesna masa. Tjelesna aktivnost. Alkohol i droge. Spolno zdravlje. Promocija zdravlja i uloga liječnika u istoj kod prethodno navedenih čimbenika životnog stila koji bitno utječu na zdravlje pojedinca.

Neki novi izazovi. Nasilje. Zlostavljanje i zanemarivanje djece. Pedofilija. Mobbing. Siromaštvo. Ovisnost o igrama na sreću. Promocija zdravlja i uloga liječnika u istoj kod prethodno navedenih novih izazova u javnom zdravstvu.

Vrste izvođenja nastave

Predavanja, seminari

Obaveze studenata

Pohađanje svih oblika nastave je obavezno, a student mora pristupiti svim provjerama znanja. Student može opravdano izostati s 30% svakog od oblika nastave.

Praćenje rada studenata (*Povezanost ishoda učenja, nastavnih metoda i ocjenjivanja*)

Nastavna aktivnost	ECTS	Ishod učenja	Aktivnost studenta	Metode procjenjivanja	Ocjenjski bodovi	
					Min.	Max.
Pohađanje nastave	0,1	1-8	Prisutnost na nastavi	Evidencija	2	4
Seminari	0,5	7-8	Prisutnost i aktivno sudjelovanje na seminarima pripremom seminarske prezentacije	Ocjena kvalitete seminarske prezentacije	12	24
Završni ispit	1,4	1-8	Učenje za pisani ispit	Pisani ispit	36	72
Ukupno	2,0				50	100

Vrednovanje završnog ispita:

Postotak točno riješenih zadataka (%)	Ocjenski bodovi
60,00-64,99	36
65,00-69,99	42
70,00-74,99	47
75,00-79,99	52
80,00-84,99	57
85,00-89,99	62
90,00-94,99	67
95,00-100,00	72

Oblikovanje završne ocjene:

Ocjenskim bodovima ostvarenim tijekom nastave pridružuju se bodovi ostvareni na usmenom ispitu. Ocjenjivanje se vrši apsolutnom raspodjelom, odnosno na temelju konačnog postignuća i uspoređuje se s brojčanim sustavom na sljedeći način:

A – izvrstan (5): 90,00-100,00 ocjenskih bodova ; B – vrlo dobar (4): 80,00-89,99 ocjenskih bodova ; C – dobar (3): 70,00-79,99 ocjenskih bodova ; D – dovoljan (2): 60,00-69,99 ocjenskih bodova ; E – dovoljan (2): 54,99-59,99 ocjenskih bodova.

Obavezna literatura (dostupna u knjižnici i putem ostalih medija)

Naslov	Broj primjeraka u knjižnici	Dostupnost preko ostalih medija
1. Puntarić D, Ropac D, Jurčev Savičević A. Javno zdravstvo. Medicinska naklada, Zagreb, 2015.	15	
2. Jakšić Ž, Kovačić L. i sur. Socijalna medicina. Medicinska naklada, Zagreb, 2000.	15	

Dopunska literatura

1. Objavljena recentna znanstvena istraživanja iz predmetnog područja.

Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija

Anonimna, kvantitativna, standardizirana studentska anketa o predmetu i radu nastavnika koju provodi Ured za kvalitetu Medicinskog fakulteta Osijek.

Napomena

E-učenje ne ulazi u norma sate predmeta, ali se koristi u nastavi i sadrži poveznice na različite stranice, video i audio materijale dostupne na mrežnim stranicama.